ความแข็งกระด้างของหัวใจ

[ไทย – Thai – تايلاندي]

ดร.อะมีน บิน อับดุลลอฮฺ อัช-ชะกอวีย์

แปลโดย : อัฟนาน เพ็ชรทองคำ

ตรวจทานโดย : อัสรัน นิยมเดชา

ที่มา : หนังสือ อัด-ดุร็อรฺ อัล-มุนตะกอฮฺ มิน อัล-กะลีมาต อัล-มุลกอฮฺ

2012 - 1434

IslamHouse.com

قسوة القلب

« باللغة التايلاندية »

د. أمين بن عبدالله الشقاوي

ترجمة: أفنان بيتونكام

مراجعة: عصران نيومديشا

المصدر: كتاب الدرر المنتقاة من الكلمات الملقاة

2012 - 1434

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

ความแข็งกระด้างของหัวใจ

มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ขอความสุขความจำเริญและศานติจงประสบแด่ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ และฉันขอปฏิญาณว่ามุหัมมัดเป็นบ่าวของอัลลอฮฺและเป็นศาสนทูตของพระองค์

ส่วนหนึ่งจากการลงโทษที่ยิ่งใหญ่ซึ่งบ่าวจะถูกทดสอบ คือ ความแข็งกระด้างของหัวใจ ท่านอิบนุ มันซูร กล่าวว่า "ความแข็งกระด้างในหัวใจ คือการหายไปของความอ่อนโยน ความเมตตา และความอ่อนน้อม" (ลิสานุลอะร็อบ 15/181)

ท่านอัล-กุรฏุบีย์ กล่าวว่า "ความกระด้าง คือความหยาบ และความแห้งแล้งของจิตใจ อันหมายถึงจิตใจที่ปราศจากความนอบน้อมยอมรับ และยอมจำนนต่อสัญญาณต่างๆ ของอัลลอฮฺตะอาลา (อัล-ญามิอฺ ลิอะหฺกามิลกุรอาน 2/204)

อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿۞أَلَمۡ يَأۡنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن تَخۡشَعَ قُلُوبُهُمۡ لِذِكۡرِ ٱللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ ٱلۡحَقِّ وَلَا يَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلُ فَطَالَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَمَدُ فَقَسَتۡ قُلُوبُهُمۡۖ وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ١٦﴾ [الحديد : ١٦]

ความว่า “ยังไม่ถึงเวลาอีกหรือสำหรับบรรดาผู้ศรัทธาที่หัวใจของเขาจะนอบน้อมสู่การรำลึกถึงอัลลอฮฺ และสิ่งซึ่งมีลงมาคือความจริง พวกเขาอย่าได้เป็นเช่นบรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ก่อนหน้านี้ ช่วงเวลาเนินนานเกินไปสำหรับพวกเขา จิตใจของพวกเขาจึงแข็งกระด้างและส่วนมากของพวกเขาเป็นผู้ฝ่าฝืน” (สูเราะฮฺอัล-หะดีด: 16)

ท่านอิบนุ กะษีรกล่าวว่า “อัลลอฮฺตะอาลา กล่าวในอายะฮฺนี้นัยว่า ยังไม่ถึงเวลาสำหรับผู้ศรัทธาอีกหรือที่จะทำให้หัวใจของพวกเขานอบน้อมสู่การรำลึกถึงอัลลอฮฺ กล่าวคือ ให้หัวใจอ่อนโยนขึ้นขณะมีการรำลึกถึงอัลลอฮฺ กล่าวเตือนใจ หรือขณะฟังอัลกุรอาน แล้วเขาก็จะเข้าใจสิ่งเหล่านั้นพร้อมกับเชื่อฟัง ปฏิบัติตาม” (ตัฟสีรอิบนิกะษีร 13/421)

ท่านอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า “อัลลอฮฺ ทรงเตือนผู้ศรัทธาว่าการตอบสนองของหัวใจของพวกเขายังล่าช้า ดังนั้น พระองค์จึงได้ตำหนิพวกเขาในต้นปีที่สิบสามของการประทานอัลกุรอาน โดยพระองค์ตรัสความว่า 'ยังไม่ถึงเวลาอีกหรือสำหรับบรรดาผู้ศรัทธาที่หัวใจของเขาจะนอบน้อมสู่การรำลึกถึงอัลลอฮฺ และสิ่งซึ่งมีลงมาคือความจริง พวกเขาอย่าได้เป็นเช่นบรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ก่อนหน้านี้ ช่วงเวลาเนิ่นนานเกินไปสำหรับพวกเขา จิตใจของพวกเขาจึงแข็งกระด้าง และส่วนมากของพวกเขาเป็นผู้ฝ่าฝืน' ” (ตัฟสีร อิบนิกะษีร 13/421)

มีรายงานจากท่าน อิบนิ มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า “ช่วงห่างระหว่างการเข้ารับอิสลามของเรา กับการตำหนิของอัลลอฮฺด้วยอายะฮฺนี้ เป็นระยะเวลาเพียงสี่ปี” (บันทึกโดยมุสลิม หะดีษเลขที่: 3027)

หากอัลลอฮฺทรงเตือนบรรดาเศาะหาบะฮฺ ทั้งๆ ที่พวกท่านอยู่ในช่วงศตวรรษที่ดีที่สุด และเป็นผู้ที่ยืนละหมาดในยามค่ำคืน ถือศีลอดในเวลากลางวัน เป็นผู้ที่ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ และวะฮีย์ก็ถูกประทานลง ณ พวกท่านทั้งกลางวัน

และกลางคืน แล้วพวกเราที่ลุ่มหลงหมกมุ่นอยู่กับสีสันของดุนยาท่ามกลางฟิตนะฮฺความวุ่นวายมีกระจายอยู่ทุกที่จนทำให้พวกเราบางคนใช้ชีวิตอย่างไม่รู้จักศาสนาล่ะ จะมีสภาพอย่างไร?!

อัลลอฮฺทรงสั่งห้ามมิให้ผู้ศรัทธาเลียนแบบชาวคัมภีร์ก่อนหน้า ไม่ว่าจะเป็นชาวยิวหรือว่าชาวคริสต์ เมื่อกาลเวลาผ่านไป พวกเขาก็เปลี่ยนแปลงแก้ไขคัมภีร์ของอัลลอฮฺที่อยู่ในมือของพวกเขาแลกกับราคาอันเล็กน้อย พวกเขาทิ้งคัมภีร์ไว้เบื้องหลังอย่างไม่แยแส แล้วรับเอาความคิดและทัศนะต่างๆยึดถือตัวบุคคลอย่างหูหนวกตาบอดในเรื่องศาสนา พวกเขายึดนักปราชญ์และบาทหลวงของพวกเขาเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ ขณะนั้นเองหัวใจของพวกเขาจึงเริ่มแข็งกระด้าง ไม่รับคำตักเตือน และไม่อ่อนโยนลงด้วยกับสัญญาดี หรือสัญญาร้าย (ตัฟสีรอิบนิกะษีร 13/423)

นักอรรถาธิบายอัลกุรอานระบุว่า สาเหตุการกลับตัวกลับใจของ อัล-ฟุฎ็อยลฺ บิน อิยาฎ จากที่ท่านเคยเป็นโจรคอยดักปล้นสะดมคนเดินตามเส้นทางต่างๆที่ผู้คนเดินผ่าน คือการที่

ท่านพึงพอใจในหญิงสาวคนหนึ่ง ซึ่งนางก็นัดแนะให้ท่านมาหาในเวลากลางคืน ขณะที่ท่านกำลังปีนกำแพงเพื่อเข้าไปหานาง พลันก็ได้ยินเสียงอ่านอัลกุรอานดังขึ้นว่า

﴿۞أَلَمۡ يَأۡنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن تَخۡشَعَ قُلُوبُهُمۡ لِذِكۡرِ ٱللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ ٱلۡحَقِّ ﴾ [الحديد : ١٦]

ความว่า “ยังไม่ถึงเวลาอีกหรือสำหรับบรรดาผู้ศรัทธาที่หัวใจของเขาจะนอบน้อมสู่การรำลึกถึงอัลลอฮฺ และสิ่งซึ่งมีลงมาคือความจริง” (อัล-หะดีด 16)

ท่านจึงเดินถอยหลังกลับพลางกล่าวว่า “หาใช่เช่นนั้นไม่ ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ มันถึงเวลาแล้ว!” เมื่อตกค่ำท่านก็แวะพัก ณ สถานที่ร้างแห่งหนึ่ง ซึ่งท่านพบว่าที่นั่นมีคนเดินทางกลุ่มหนึ่งแวะค้างคืนเช่นเดียวกัน แล้วท่านก็ได้ยินพวกเขาพูดคุยกล่าวขานถึงอัล-ฟุฎ็อยลฺ ว่าเป็นโจรที่คอยดักปล้นสะดมผู้เดินทาง ท่านจึงกล่าวกับตนเองว่า "อะไรกันนี่? ฉันแสวงหาการฝ่าฝืนต่ออัลลอฮฺในยามค่ำคืน ในขณะเดียวกันมุสลิมก็ต่างกลัวฉัน โอ้ อัลลอฮฺ ฉันขอกลับตัวต่อพระองค์ และฉันจะอุทิศตัวเพื่อ

บัยติลลาฮฺเป็นสัญญาแห่งการกลับตัว" (อัล-ญามิอฺ ลิอะหฺกามิลกุรอาน 20/256)

อัลลอฮฺทรงเตือนสำทับผู้ที่หัวใจแข็งกระด้างว่าเขาจะได้รับการลงโทษอันเจ็บแสบ และทรงแจกแจงว่าหัวใจที่แข็งกระด้างนั้นเป็นสาเหตุสู่ความหลงผิด และการปิดกั้นของหัวใจเป็นผลให้ไม่เกรงกลัว ไม่ฟัง และไม่เข้าใจ อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ أَفَمَن شَرَحَ ٱللَّهُ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٖ مِّن رَّبِّهِۦۚ فَوَيۡلٞ لِّلۡقَٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ٢٢ ﴾ [الزمر : ٢٢]

ความว่า "ผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงเปิดทรวงอกของเขาเพื่ออิสลามและเขาอยู่บนแสงสว่างจากพระเจ้าของเขา (จะเหมือนกับผู้ที่หัวใจบอดกระนั้นหรือ?) ดังนั้นความวิบัติจงประสบแด่ผู้ที่หัวใจของพวกเขาแข็งกระด้างต่อการรำลึกถึงอัลลอฮฺ" (สูเราะฮฺ อัซ-ซุมัร : 22)

อายะฮฺนี้เหมือนกับดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ أَوَمَن كَانَ مَيۡتٗا فَأَحۡيَيۡنَٰهُ وَجَعَلۡنَا لَهُۥ نُورٗا يَمۡشِي بِهِۦ فِي ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِي ٱلظُّلُمَٰتِ لَيۡسَ بِخَارِجٖ مِّنۡهَاۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلۡكَٰفِرِينَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٢٢ ﴾ [الأنعام : ١٢٢]

ความว่า “และผู้ที่ตายแล้ว แล้วเราได้ให้เขามีชีวิตขึ้น และเราได้ให้แสงสว่างแก่เขาซึ่งเขาใช้แสงสว่างนั้นเดินไปในหมู่มนุษย์นั้นจะเหมือนกับผู้ที่อุบมาของเขาซึ่งอยู่ในบรรดาความมือโดยที่มิใช่เป็นผู้ที่จะออกมาจากบรรดาความมืดเหล่านั้นได้ กระนั้นหรือ?” (สูเราะฮฺ อัล-อันอาม : 122)

กวีท่านหนึ่งกล่าวว่า “คำเตือนกับหัวใจที่แข็งกระด้างไม่ยังประโยชน์ ดั่งเช่นฝนไม่เกิดประโยชน์กับดินเค็ม” *(ดินเค็มคือดินที่มีธาตุเกลือปะปนอยู่สูงจนเกิดอันตรายต่อพืช เพราะรากไม่สามารถดูดน้ำได้ ทำให้ไม่มีพืชขึ้น หรือทำให้เจริญเติบโตยากในบริเวณนั้น เช่น ทะเลทรายเป็นต้น- ผู้แปล)*

ท่านมาลิก บิน ดีนาร กล่าวว่า “ไม่มีการลงโทษใด จะหนักหน่วงยิ่งไปมากกว่าการมีหัวใจที่หยาบกระด้าง และเมื่ออัลลอฮฺทรงกริ้วกลุ่มชนใด พระองค์จะทรงกระชากความเมตตาออกจากหัวใจของพวกเขา”

อัลลอฮฺทรงตำหนิหัวใจที่แข็งกระด้างในคัมภีร์ของพระองค์ และบอกว่ามันเป็นสิ่งปิดกั้นการยอมรับและปฏิบัติตามสัจธรรม อัลลอฮฺตะอาลาตรัสว่า

﴿ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِيَ كَٱلْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةًۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ ٱلْأَنْهَٰرُۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ ٱلْمَآءُۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ٧٤ ﴾ [البقرة : ٧٤]

ความว่า “และหลังจากนั้น หัวใจของพวกเจ้าก็แข็งกระด้าง มันประดุจหิน หรือแข็งกระด้างยิ่งกว่า และแท้จริงหินต่างๆนั้น มีส่วนที่ธารน้ำต่างๆ พวยพุ่งออกมา และแท้จริงจากหินต่างๆนั้น มีส่วนที่ปริแตกออกแล้วมีน้ำออกมาจากมัน และแท้จริงหินต่างๆ มีส่วนที่ทลายลงเนื่องจากความเกรงกลัวอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺจะไม่ทรงเผลอต่อสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน” (สูเราะฮฺ อัล-บะเกาะเราะฮฺ: 74)

จากดำรัสของอัลลอฮฺตะลาที่ว่า

﴿ وَإِنَّ مِنَ ٱلْحِجَارَةِ ﴾

ความว่า “และแท้จริงจากบางส่วนของหินต่าง ๆ”

ท่านอิบนุอับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา กล่าวว่า “คือ มีหินบางก้อนที่อ่อนโยนกว่าหัวใจของพวกเจ้า เนื่องจากพวกเจ้าถูกเรียกร้องสู่ความจริงแต่พวกเจ้าไม่ตอบรับ”

อัลลอฮฺตะอาลาตรัสว่า

﴿ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٖ مِّن قَبۡلِكَ فَأَخَذۡنَٰهُم بِٱلۡبَأۡسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ يَتَضَرَّعُونَ ٤٢ ﴾ [الأنعام : ٤٢]

ความว่า "และแท้จริงเราส่งไปยังประชาชาติก่อนหน้าเจ้า และเราลงโทษพวกเขาด้วยความแร้นแค้น และความเจ็บป่วย เพื่อว่าพวกเขาจะได้นอบน้อม" (สูเราะฮฺ อัล-อันอาม : 42)

และพระองค์ตรัสว่า

﴿ فَلَوۡلَآ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَا تَضَرَّعُواْ وَلَٰكِن قَسَتۡ قُلُوبُهُمۡ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٤٣ ﴾ [الأنعام : ٤٣]

ความว่า "แล้วไฉนเล่า พวกเขาจึงไม่นอบน้อม เมื่อการลงโทษของเรามายังพวกเขา แต่ทว่าหัวใจของพวกเขาแข็งกระด้าง และชัยฏอนทำให้เป็นที่สวยงามกับพวกเขาในสิ่งที่พวกเขากระทำกัน" (สูเราะฮฺอัล-อันอาม: 43)

หมายถึง เมื่อเราทดสอบพวกเขาด้วยสิ่งดังกล่าว ทำไมพวกเขาจึงไม่นอบน้อมและกลับมาพึ่งพิงเรา

﴿ وَلَٰكِن قَسَتۡ قُلُوبُهُمۡ ﴾

คือ หัวใจไม่อ่อนโยน ไม่เกรงกลัว

﴿ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴾

คือ ทำให้การตั้งภาคี ความดื้อรั้น และการฝ่าฝืนเป็นสิ่งสวยงามสำหรับพวกเขา

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นบุคคลที่มีหัวใจอ่อนโยนที่สุด อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ فَبِمَا رَحۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمۡۖ وَلَوۡ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلۡقَلۡبِ لَٱنفَضُّواْ مِنۡ حَوۡلِكَۖ ﴾ [آل عمران : ١٥٩]

ความว่า “เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮฺนั่นเอง เจ้าจึงได้สุภาพอ่อนโยนกับพวกเขา หากเจ้าเป็นผู้ประพฤติหยาบช้า และมีใจแข็งกระด้างแล้วไซร้ แน่นอนพวกเขาย่อมแยกตัวออกไปจากรอบตัวเจ้าแล้ว” (สูเราะฮฺ อาละอิมรอน: 159)

อะฏออ์ บิน ยะสาร เคยถามท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ บิน อัล-อาศ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ถึงคุณลักษณะของท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่มีระบุไว้ในคัมภีร์เตารอต ท่านตอบว่า: ใช่แล้ว ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ในเตารอตมีการระบุถึงคุณลักษณะบางประการของท่าน เหมือนดังที่มีระบุไว้ในอัลกุ

รอาน นั่นก็คือ “โอ้นบี แท้จริงเราได้ส่งท่านมาเป็นพยาน เป็นผู้บอกข่าวดี ผู้ตักเตือน และเป็นผู้ดูแลกลุ่มชนผู้ที่ไม่รู้หนังสือ เจ้าเป็นบ่าวของข้า และเป็นศาสนทูตของข้า ข้าตั้งชื่อให้ท่านว่า อัล-มุตะวักกิล (ผู้ทำการมอบหมาย) ไม่เป็นผู้หยาบคาย รุนแรง หรือ ตะโกนโหวกเหวกในตลาด ไม่ตอบโต้สิ่งไม่ดีด้วยสิ่งไม่ดี หากแต่ด้วยการให้อภัย และอัลลอฮฺจะไม่ทรงเอาชีวิตท่านไป จนกว่าศาสนาที่คดงอจะเที่ยงตรง ด้วยการที่พวกเขากล่าวว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และด้วยประโยคนี้สายตาที่มืดบอด หูที่หนวก และหัวใจที่ถูกปิดทั้งหลายจะถูกเปิดขึ้น” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์ หะดีษเลขที่ 3838)

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบนุ มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า “ท่านจงอ่านอัลกุรอานให้ฉันฟังหน่อยเถิด” ฉันจึงกล่าวถามว่า “โอ้ท่านเราะสูลุลลอฮฺ จะให้ฉันอ่านให้ท่านฟังทั้งๆ ที่อัลกุรอานถูกประทานลงมายังท่านกระนั้นหรือ?” ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวตอบว่า “ใช่” ฉันจึงอ่านสูเราะฮฺอัน-นิสาอ์ จนกระทั่งถึงอายะฮฺนี้

﴿ فَكَيۡفَ إِذَا جِئۡنَا مِن كُلِّ أُمَّةِۭ بِشَهِيدٖ وَجِئۡنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدٗا ٤١ ﴾ [النساء : ٤١]

ความว่า "แล้วอย่างไรเล่า เมื่อเรานำพยานคนหนึ่งจากแต่ละประชาชาติมา และเรานำเจ้ามาเป็นพยานต่อชนเหล่านี้" (สูเราะฮฺ อัน-นิสาอ์: 41)

ท่านก็กล่าวว่า "พอแค่นี้" ฉันจึงเหลียวมองไปหาท่าน ก็พบว่านัยน์ตาของท่านมีน้ำตาไหลริน" (บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์ หะดีษเลขที่ 5050 และมุสลิม หะดีษเลขที่ 800)

และสิ่งหนึ่งที่ทำให้หัวใจอ่อนโยนคือ การรำลึกถึงอัลลอฮฺ และการอ่านกุรอานมาก ๆ อัลลอฮฺตะอาละตรัสว่า

﴿ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَطۡمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكۡرِ ٱللَّهِۗ أَلَا بِذِكۡرِ ٱللَّهِ تَطۡمَئِنُّ ٱلۡقُلُوبُ ٢٨ ﴾ [الرعد : ٢٨]

ความว่า "บรรดาผู้ศรัทธา และจิตใจของพวกเขาสงบด้วยการรำลึกถึงอัลลอฮฺ พึงทราบเถิด ด้วยการรำลึกถึงอัลลอฮฺเท่านั้นทำให้จิตใจสงบ" (สูเราะฮฺ อัร-เราะอฺด์: 28)

และอัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ لَوۡ أَنزَلۡنَا هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ عَلَىٰ جَبَلٖ لَّرَأَيۡتَهُۥ خَٰشِعٗا مُّتَصَدِّعٗا مِّنۡ خَشۡيَةِ ٱللَّهِۚ وَتِلۡكَ ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ٢١ ﴾ [الحشر : ٢١]

ความว่า "หากเราประทานอัลกุรอานนี้ลงบนภูเขาลูกหนึ่ง แน่นอนเจ้าจะเห็นมันนอบน้อมแตกแยกออกเป็นเสี่ยงๆ เนื่องเพราะความกลัวต่ออัลลอฮฺ" (สูเราะฮฺ อัล-หัชรฺ: 21)

เช่นเดียวกับการให้อาหารผู้ยากจนขัดสน และการลูบศีรษะเด็กกำพร้า ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« إِنْ أَرَدْتَ أَنْ يَلِيْنَ قَلْبُكَ فَأَطْعِمِ المِسْكِيْنَ وَامْسَحْ رَأْسَ اليَتِيْمِ » [رواه أحمد وصححه الألباني]

ความว่า "หากท่านต้องการทำให้หัวใจของท่านอ่อนโยน ก็จงให้อาหารแก่ผู้ยากจนขัดสน และลูบศีรษะเด็กกำพร้า" (บันทึกโดยอิหม่ามอะหมัด และท่านอัล-บานีย์กล่าวว่าเป็นหะดีษที่ถูกต้อง)

และการเยี่ยมหลุมศพ เยี่ยมผู้ป่วย การใช้ชีวิตอย่างสมถะกับโลกนี้ และการรำลึกถึงความตายและโลกหน้า

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« زُوْرُوا القُبُوْرَ فَإِنَّهَا تُذَكِّرُكُمُ الآخِرَةَ »

ความว่า “จงไปเยี่ยมเยียนหลุมศพเถิด มันจะทำให้พวกท่านนึกถึงโลกหน้า” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลข 976 และอิบนุมาญะฮฺ หมายเลข 1569)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

« أَكْثِرُوا مِنْ ذِكْرِ هَادِمِ اللَّذَّاتِ » [الترمذي برقم ٢٣٠٧]

ความว่า “พวกท่านจงรำลึกถึงสิ่งที่ตัดขาดความสุขความหอมหวานต่างๆให้มาก" (บันทึกโดย อัต-ติรมิซีย์ หมายเลข 2307) หมายถึง ความตาย

ในอีกสำนวนหนึ่งระบุว่า

« فَمَا ذَكَرَهُ عَبْدٌ قَطُّ وَهُوَ فِي ضِيقٍ إِلا وَسَّعَهُ عَلَيْهِ، وَلا ذَكَرَهُ وَهُوَ فِي سِعَةٍ إِلا ضَيَّقَهُ عَلَيْهِ » [ابن حبان برقم ٢٩٨٢]

ความว่า “บ่าวคนหนึ่งจะไม่นึกถึงมันในขณะที่เขามีเล็กน้อยยกเว้นว่ามันจะทำให้เขารู้สึกมีมากมาย และเขาจะไม่นึกถึงมันขณะที่เขามั่งมียกเว้นว่ามันจะทำให้เขารู้สึกว่ามีเล็กน้อย” (บันทึกโดย อิบนุ หิบบาน หมายเลขหะดีษ 2982)

นักกวีท่านหนึ่งกล่าวว่า “ยาของของโรคหัวใจแข็งกระด้างมีห้าอย่าง ยึดมั่นสร้างชัยชนะ ความดี ความสำเร็จ ทำท้องโล่ง และอ่านกรุอานอย่างพินิจ หลั่งน้ำตากับความผิดยามรุ่งสาง จากนั้นคือละหมาดตอนกลางคืนส่วนหนึ่งคือตรงกลางและการวางตัวไว้กับคนดีศรีเจริญ”

والحمد لله رب العالمين،

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.